

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 5.

Treschdeenâ, tanni 4. (16.) Februari.

1870.

Latweeschu Awises libes ar saweem peelflumeem makfa par gaddu 70 kap. fubr.

Zelgawâ peesubtoht 1 rubl. f.

zittur aissubtoht ta lappa ween: 70 kap. f.

ekspedija: 19½ kap. f.

posta nauda: 10½ kap. f.

pawiffam: 1 rubl. f.

Kas us sawu wahrdu awistells 24 eksemplarus, wehl weenu dabubs klapt pawelti. In-awstelle: Zelgawâ awischu nammâ pee Zanischewski, Mihgâ pee Daniel Minus, teiterra un wehwera elas stubri un pee Dr. Buchholz, leelâ Alexander eelâ Nr. 18. Wiiffi mahzitaji, skohlmeisterei, wagata waliditaji, skribweert un zitti tautas draugi teef luhgti, laj lassitajeem argahda awistellschana. — Redakteera adreffe: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Trauenburg, Kurland.

Rahditajs: Daschadas sinuas. Brahta sletawas. Diwi smiffusch. Pitis. Sawadi dwihai. Weens schâ, obris ta. Padohms kâ velles lehti warr isdihit. Paschâs krubtis. Katram sawas behdas. Lohru patekziba. Raibata. Urbidas. Rabbibas un pretschu tigus. Studdinaschanas.

Daschadas sinuas.

No eekschemmehm.

Zelgawâ 25. Janwar irr mirris dakteris Gustaw Kupffer; agrahl winsch par dakteri bij Blihdenê un pehz tam Rabille.

No Leel-Swehtes pusses dsiedam, ka nupat arri tur dseedaschanas beedriba ezelta; preeks effoht redseht, ka tikluschi eimoht us preekschu. Wehlam schai beedribai labbas laimes, laj seff, aug un seed, ka warr reis jauka pulkete buht tautas gohda wainagâ.

Sokolowitscha semkohpeju skohla Wezz-Sachtê (pee Tulkuma) pa Turgeem atkal peenems eeswehtitus jaunekus, kas grihb mahzibâ eektoht. Ihpaschi fainneeku dehleem, kas tehru mahjas mantohs, schi skohla irr lohii derriga.

Mihgâ. Preeksch jauntaisama Daugawas filta irr weetu nosihmejuschi pastei pretti; dohma ka tas buhs dselzjella brauzejeem, kâ tirdsineekeem kâ arri wisseem kahjineekeem pa prahtam. Pilsehts usdewis Bessard professeera lungam, loj minnetâ weelâ Daugawas dibbenu ismekle. Leddâ irr ahlingi ziristi un strahda jau daschas nedelas urbdami un baddidami, wehl kahdahm pahri nedelahm peetlischohlt darba. Isgahjuschu ohtdeen pehz puèdeenas pilsehtneeki dabujujschi papreezatoes gar rohni, kas pilsehtam pretti atraddis weetianu, fur Daugawa walkâ, drihs kalpis us leddu, faulê silditees, drihs atkal lihdis dibbenâ. Pa briedi tam peenahkusi par draudseni klapt meicha pible, kas, jau tumfai mettotees, palikkusi wehl perrotees.

No Widsemmes dsimtu muishu mahjahm libdis schim pawiffam pahrdohiti: fainneekeem par dsimtu 103,490 dahleri 44 gr., tas irr wairahl ne kâ zeltorta dalla no wiffoban pahrdohdamajahm dsimtahm mahjahm. Ta makfa par wiffahm sneedf pee 16 miljoneem rubtu.

No Behterburgas. Kreewu ugguns drohschibas beedribahm, kâ rehkinumi israhda lohti brangi isgahjuscha gaddâ gahjis; weena no tahm irr eenehmusi 2½ miljona rublu, ohtra, kurrai paschai pawiffam pusmiljons pamatta kapitata, irr eenehmusi 650 tuhst. rubtu. — Kahda Kreewu awise nemmahs stipri karroht pret to leetu, ka libdis schim pee wiffahm teefahm zilweki lohti tohpoht zaur leekeem raksteem mohziti, newarroht nei to wiffumafako leetu usdoht, nei grassî fanemt, pirms netohpoht simtreis weena un tapatti leeta zaur raksteem walstita. Laiks un papihis til tohpoht walti tehrehts. Wiina tapehz to padohmu dohd, ka buhs schihis leelahs rakstischanas fahkt atmetst, un wiffâs weetâs, fur naudas waj fanemm waj dohd, wairahl lungu ezelte, ka laudihm laiks nebuhtu walti jasaude. Schi patti lappa arri Kreewu waldischanai to padohmu dohd, laj gahda par to, ka muhsu andelei ar kihneescheem un Japaneescheem zeffi jo wairahl atwehtohs; Wahsemme, to ween spehdama gar to darbototees, waj tad Kreewusemme grihbtoht pakkâ palikt. Ar wiffu skubbu wajagohlt tapehz dselzjellu us Siberiju taifihit.

— „Waldisbas sinua.“ bij preeksch kahda laika isfludinahrts, ka Keisars Holmes aprinkim (Pleskawas gubernâ) us trihs gaddi nekruhtu dohschanu atlaidis. Schi sinua pahrgahja arri Pohlu awises, aprinkis bij pee wahrda peefaulkts; bet Pohls Lublines gubernâ arri irr aprinkis ar tahdu paschu wahrdu. Laudis lassidami awises un dohmadami, ka minneem ta schehlastiba parahdita, bij aif preeka jau basnijâ gahjuschi Deewam un Keisarim pateikt, tē no gubernatora atskrehja sinua, ka tas ne-effoht scho Holmes aprinkis, bet Pleskawas gubernas, kam nekruhtu fwabbadiba dahwinata.

— Walsts rehkinumu apspreechans israhda preeksch 1870. gadda 440,372,478 rublus 28 kap. eenahfschanu un 449,461,069 rubl. 93½ kap. isdohschanu, tâ tad peetruhks 9,088,591 rubl. 65½ kap., to zaur jau aifpehrn iswehletahm aisseeneschanahm raudsibhs peepildihit.

Masfawâ polizeja usgabjuſi kaſdâ nammâ labbu teeſu jau nowabritas un kaltetas tehjas. Iſtabas iſohſſche-rejoht atradduſchi wiſſadus grabbeklus un daffſchas, ar ko maiſijufchi negeldigahs lappinas labbai tehjai klahſt. Sa-nehmuſchi wiſſu perreſſi un liſſuſchi aiſ reſtehm. S.

No ahrſemuehm.

Parihſe. Keiſara familia rahdahs lohti firſniga pret pahweſtu, grahmataſ ſkaidoht ſchurp un turp. Keiſarene ſubtiſjuſi ſelta lampu us Rohmu un luhguſi, laj pahweſts to leel aiſdegt ſw. Ludwika baſnizâ. Maſaiſ prinziſ arri pahweſtam, ſawam kruſttehwam, patſ grahmatu rakſtijiſ. Subtiſjuſchi wezzajam tehnam ſelta ſpalwu, ar ko ſapulzeſ protokolles laj paraſta. Pahweſts gribbejiſ ſpalwu iſ-prohweht, bet tiſ ko peeſpeediſ, tē pee ſpalwas kahta maſas durwtinas atwehrufchahs un 1000 franku gabbals iſnabziſ laukâ. Pahweſts paſmeedameeſ ſajziſ: „Uſ tã! ſaprohtu gan, taſ buhſ preeſſch papihra un tinteeſ. — Roſſcheſohr L., par kuru jau agrabh rakſtijam irr uſ wal-diſchanaſ pawehli ſanemts un zectumâ eeliktſ. Laudis gan neganti wirknojufcheeſ, bet warras darbuſ neweeſ nau gribbejiſ eefabht.

Auſtrijaſ Keiſarſ nu irr atkal ſew miniſteruſ ſada-bujeeſ, un zerre, ka tee buhſ ſemmei pa prahtam. Gaſnerſ irr miniſteru preſidente. Wagners preeſſch karra ſpehta, Bahuhans preeſſch ſemkoſpſchanaſ un Stremayr preeſſch ſkohlalm. Bet peeteel wehl deewegan juſſchana. Walſſe-rahtē nu pat 6 no Tiroleſ ſemmeſ weetneeeſem zehluſcheeſ no ſaweem krehſleem augſchâ un teiſuſchi, ka nebuſſchoht wairſ kaſju ſchurp ſpert, kur tahda netaiſniba ſcheem ja-redſeht. Weeſ no ſcheem 6, kattoſu mahzitajſ buhdamſ, bij tehwu ſemmei daſchus padohmuſ dewiſ, kaſ it ſipri pehſ pahweſta kalpa ohda. Ziſtſ kungſ tam bij atbildejiſ: „ko Juſſ runnajeet par tehwiſu, Juſſu tehwu ſemme irr Rohma, Juſſu keiſarſ irr pahweſta.“ To ſchee 6 nehmuſchi par launu, un tad preſidente nemaſ nau par tahdeem wahrdeem runnotaju apſauziſ, tad greeſuſchi ſahlei muguri. Zitti atkal nopakkaſ noſmehjuſchi.

Bairu ſemmei pehſ beidiſama Wahſſemmes karra waj gribboht waj negribboht bij Pruhſim jamettahſ par draugu. Sinnamſ netruhka arri tahdu, kaſ paſchi deewegan ſpehziſi dohmojahſ un ne buht negribbeja Pruhſchu kehni-nu par warrenaku eeflattihſ. Tã tad wiſſu ſcho laiku diwi partijaſ ſemme weena pret ohtru rubga. Kehniſch, kaſ ar ſaweem miniſtercem draudſibaſ kuntraktes ar Pruhſi paraſtijiſ, gribb arri turreht ko ſohljiſ, bet zitti taggad walſſerahrtē ſipri turrachſ pretti un gribb laj Bairu ſemme raiſahſ no drauga walkâ. Salikkuſchi rakſtu, kurrâ kehniſch tohp luhgtē, laj ſawu miniſteri, to Pruhſchu draugu Hohenohe atlaiſchoht. Pirma kambara leela puſſe, tur ſtarpâ kaſdi 5 printſchi ſcho rakſtu paraſtijiſuſchi, tiſ 12 bijuſchi prettiim. Kehniſch to iſſidē diſ luhdiſ luhdal ſawuſ miniſteruſ un tohſ 12 walſſis kungſ pee ſawa galda un teiziſ, laj nebiſſtoeteſ, ſchiſ ne maſ nebuſſchoht

ar tahdu rakſtu laut rahditeeſ. Teem 5 printſcheem irr aiſleegtē, ſchim briſſcham kehniſa azzis rahditeeſ. Medſehſ nu wehl, tã ohtrſ kambariſ ſcho rakſtu uſnemeſ.

Londone ihpaſchi beedriſa zehluſeeſ, kaſ par to gribb gahdaht, ka pa leelajahm eelahm putteſſi laj newaino zil-wekeem azzis nei kaufmanneem prezzeeſ. Wiana nemmahſ tahſ eelaſ ſahliht, maiſa uhdenim labbu teeſu ſahſ klahſt un ar to tad laiſta. Labbu laiku putteſſi tad gulloht tã noſprahguſchi gar ſemmi.

No Rohmaſ rakſta, ka tur beidiſamajâſ deenâſ ſipreſ ſohſ uſnabziſ, deenai auſtoht bijuſchi kaſdi 3 grahdi ſal-tuma. Laudihm, kaſ ſiltumu ween eeradduſchi, jau arri taſ deewegan gruhti paneſſamſ.

Afrikaſ paſchâſ deenwidduſ puſſeeſ beidiſamajâ laikâ irr labba teeſa dimantu atraiſi. Diwi kantohri kaſduſ 264 uſpirkuſchi, ne-eſſeht gan wiſſai leeli, bet no lohti jauka ſpohſchuma. Ta muſſchina, kurras laukâ afmini uſeeti, tuhdol par dahrgu naidu tappuſi pahrdohſta un jaunaiſ kungſ nu nemmoteeſ rakſt un mekheht; eſſeht arr jau kaſduſ 50 maſuſ dimantiauſ uſgabjiſ. Glahſneeki preezaſeeſ, kad to dabuhſ dſirdeht.

Seemet Amerikaſ brihwalſtiſ patlabban taiſahſ treknu kumohſu muttē baht. Domingo ſalla, kur dahrgo zigarru tabaka aug, ar warru gribb padohſteeſ Seemet Amerikaſ brihwalſtihm. ſchi ſalla ar ſaweem melna-jeem eediſhwotajeem lihdiſ ſchim ſtahweja appaſſch ſawa preſidenteſ, bet ſchiſ taggad lizzis Amerikaſ preſidentam luhgſchanaſ grahmatu preeſſchâ un ſokka, ka ſchee wiſſi labpraht gribboht pee warrenahſ Amerikaſ walſſe pee-derreht; ja apnemoteeſ wiſſuſ ſcho parahduſ iſmaſſaht, tad laj nemmoht ſallu ar wiſſeem pilſehteem, laudihm un ohſteem. Nau behda ka Amerika tahdu dahwanu nenemeſ. Laudihm gribb wehl to gohdu parahdiht, ka tohſ wiſſuſ ſaſauſ kohpâ, laj ar paſchu muttehm ſakka ka gribb pee-beedroteeſ un kaſ tad tur gan drihtſcheſ teikt, ka negribb? jo Amerikaſ ſaldati ſtahwehſ pakkaſtâ klauiſdameeſ. Tã taſ eet, kam irr, tam tohp wehl dohtſ. S.

' Brahta ſlepkawaſ.

„Kain, Kain! tawa brahta aſſiniſ brehſ no ſemmeſ uſ debbeſ!“ — ſchiſ bij taſ pirmaiſ aſſiau balſe, kaſ no ſemmeſ uſ Deewu brehſa; ſchiſ balſe bij taſ wiſſu-pirmaiſ aſſiau-grehta ſohgiſ tanni loikâ, kad Koinſ ſawu jaunako brohli Abbeli nokahwa. Jo Deewſ ſajziſa uſ Kainu: „Ko tu eſſi dariſiſ!? Tawa brahta aſſiniſ uſ manni brehſ. No lahdehtſ tu eſſi! Teſſuliſ un behgliſ tu buhſi wirſ ſemmeſ. Ta ſemme tewim ne-idiſohſ tawu pilnigu pahritku.“ — Un pateeſſi, ſchee wahrdi lihdiſ pat ſchâi deenai arweenu irr peepilditi tappuſchi. Jo arweenu dabuhnam dſirdeht, ka teeſaſ — Deewa weeta — daudiſ tahduſ „Kainuſ“ aiſſuhta prohjam

us auffsio Siberijas semmi un daschu leelu grehziineku no-
stelle pat paschâ Siberijas seemela puffe un Siberijas
gallâ. — fur muhschiga seema; fur falsch libdi 50 grahdu
un fur puagadda laifâ nemas faulî nedabuhn redseht un
fad arri gan tanni ohtrâ puagaddâ winnu reds: tad to-
mehr winna fohiti semmu un ar masu masu riuki gar deb-
bes welwi tezzedama fawu Siberijas zellu bischli apspihd
un newis ar tahdu spohschumu kâ pee mums, — bet tã
falkobt, kã ar pakrehflihu.

Labbu laizinu Zelgawneekus Deems no schahda affinu
brehzeja balsa scheblihi bij aistawijis un pasargajis tã,
ka effam labbã faldã meerã dshwojufchi. Bet warbuht
tomehr ne-effam Deemu firsnigi deewegan lubgufchi, jo
zittadi tas „elles lahziis“ neubtu muhsu mihlu Zelgamu
ar fawu affineschabribu un ar tahdu affinsgrehku peemelle-
jis, kã tas pehn irr notizzis. Winsch ap Zelgamu irr
wasajees un irr dabujis schinni pilsehta fawu kabju cezelt
tã ka winsch paschã pilsehta widdu leelu fleplawa darbu
minnetã laifã pasrahdojais, un irr meslejis un arri atrad-
dis kurrus winsch aprija. Latweeschu Awischu Nr. 7. no
p. g. bij lassoms, ka weenã istabinã to Janni Abholinu
bij nokahwufchi; jo winsch no Ribgas bijis atbrauzis,
g ribbedams samam brablim rekruschu weemeecku novirkt.
— Tã tad nu Deems arri schi zilweka affinu bassi dsir-
deja un to leetu tã wedda, ka winna sullaine — tabs
teesas — kurras to sohbinu walti newalka. — raspehja
tohs fleplawus fakert. — Taggad nu winna fawus spreed-
dumus pabeigufi un teem fleplawem 13. Janwari sch. g.
pee kabka stahwoschem daudi simts lauschu preekschã,
posluddinaja. — Kahlis, us jaueneritkejama turgus pla-
ticha ustaishts. — deewegan breefmigi atgahdinaja tohs
laikus, kad kabka-strahpe wehl pastabweja. — 13. Jan-
wari agri no rihta, pulkten Sõs zur scho plazzi eedams,
eeraudsiju scho lahju-fohku un lahju pulk s sanaklu-
fchus. Debbes, it kã trubnu drehbõs gebrufees — ap-
mahlfeser un fueegs kabka kritt no goisa. Tã arri redlu,
ka lauschu un sold nu pulk nahk, un widdu leelõs kauna
rattõs — atschagarni preefeets fleplawa sehich; us trub-
tibm melua kabfele ar balteem bohstabeem tã aprakstita:
„Laupijchanaõ fleplawiba.“ Wendes kalys fleplawu at-
raiffija, uswedda pee kabka augschã. Nu teefas sekretet-
ris nolaffija preekschã fweedumu; tad zettuma mahzitajõ
Kupffer sanaklufchus laudis usrunnaja: „Laj nemettoht
wis to almini us scho fleplawu, bet laj Deemu lubdsoht
par winna dwehfeles isglahbichanu un laj arri paschi no
grehkeem farga otees; kad arri schi fleplawas meesa til-
schobt mohzita un samaitata, tad laj tomehr Deems
winna dwehfeli isglahbsoht.“ Tad us to grehziineku gree-
sees winnu pamahzija, laj affilsoht un laj atgreeschotees
un laj noschelossoht fawu grehku. — tad Deems wehl
par winnu apscheloschotees u. t. j. pr. Pehz to arri at-
wedda tohs zittas fleplawus pehz lahrtas pa weenam
augschã pee kabka, fur arri scheem fawu spreedumu pa-

fluddinaja un mahzitajõ atkal fawu pamahzichanaõ-runnu
noturreja. — Schee fleplawas irr:

1) Kristov Seltis	27 gad. wez. no Jennes	pag., notef. us 20 g	} see gredteem lahnu darb.
2) Ans Studre	25 " " " Kalnzeema	" " " 20 "	
3) Ans Schõning	31 " " " Leel-Geffau	" " " 15 "	
4) Samel Krafewih	28 " " " Buffkufchu	" " " 15 "	
5) Janne Ruble	20 " " " Kr. Wirzawas	" " " 10 "	
6) Feewa Anna (Nr. 1)	26 " " " Jennes	" " " 12 "	

Wissas winnu lahrtas restes arri atkemtã.

Birmais grehziineks mahzitajam kabka wehl pretti-
runnaht un leegtees, fazzija: „Tikkai Deems ween to
finna, ka es ne-esmu wainigs. Es ne-esmu fleplawa bet
tee, zur ko es un manna familija taggad noteesata un
isvohstita. Deewa engelis ar plikku sohbinu taggad pee
mannis stahw un arri sinn, ka esmu newainigs.“ — Tas
leelakais fleplawa Nr. 2 pee kabka stahwedams it neko
nefazzija, tikkai par eelahm braudams us kauna ratteem
sehdedams teizis: Zubs lautini skreeneet kã funni man
pakkat — eita labbahl mahjã isgulletees. Nr. 3 un 4
it neko nefazzija, bet Nr. 5 it gauschi roudaht fahka, fa-
was roklas pazeldams un Deemu lubgdams tã, ka war-
reja nomannih, ka fawus grehkus no firds noscheloja,
no kurra arri mahzitajõ leezinaja, ka effobt fawu grehku
wianom issubdsejis. Ta feewa Nr. 6 arri gan brehza un
pee kabka stahwedama gribbeja pagibht; bet newarreja wis
nomannih firsnigu grehku noscheloschonu. — Laj tas
krustã fistais pestitajõ par winneem irr scheblihs!

A. H—n.

Diwi ismissufchi.

(Skatt. Nr. 4)

Un mans wahrdõs irr Lewi Stanton un esmu Andreja
Stantona weenigais dehlõs un mantineeks. Schẽ, nem-
meet scho nandas pallinu un paleezet schinni nammã, ka-
mehr rihta Zums pakkat nahkschu un Zubs no schejenes
aishwedtschu. — Seba! Preeksch schi lunga weenu istabu
ar labbu gulta! — Smid lungs, Zums wajag meera,
Zums wajag duffas. Nr labbu nakti! Ribtã Zubs
manni redsefeet zittadã uswalkã. Bet laj buhta, ne-ais-
mirsteet fawu gehda wahrdõs.

Wezzajõ britnijahõs par to dsirdetu wahrdõs un preeza-
jahõs par to nandas dahwanu, un eklam apfebrõhs jau-
nais drangõs jau bij pa durwihm abra un probiam. Sul-
lainis raddija wezzajam kambari, fur preeksch winna
gulta bij ustaisita. Duhl wezzajõs faldi bij cemidits un
aismirfõs samu nodohmu un sawa liktena ahtru pah-
grohssichanohõs.

Mugtã, melninokubwufcha namma jumta-istabinã,
kabdã Londones wezpilsehta schaurã, tumfchã schkebrf-
eclã, sehdeja kabda jouno lohiti skaissta meitina pee smalka
schuelfka. Wifs winnas apgehõs nebij nekahde dahrgõis,
bet bij til tihõs, til jauks un stahweja til glihti, ka kad

deewesinn zil malkatu. Us winnas waiga falds dwehseles meers bij mannam. Gaischi dselteni kruhsaini matti puschloja winnas kohschu waidsinu un diwi debbesfills aztinaz, pilnas ar debbesfigu newainibu mihligi uslubloja ifkatru eenahzeju. Ar wahrdu fakloht: Wissur eefsch winnas, pee winnas un ap winnu leelaka gohdiba spihdeja! Winnas waigs bij bahls, bet jauks un daisch it ka kahdas firstenes waigs. Tilkai winnas azs bij pilna ne-meera un winnas kruhtis brihscham smaggi nopuktahs. Beidsiht winna dsirdeja fohsus us treppehm, un waigs drihs apskaidrojahs; winna klausjahs; winnu uslublojoht bij mannam, ka winna schaubijahs. Pee durwihm tappa klandsinahs, un winna nodrebbeja. Tilklo spehja to wahrdu „eefschâ“ isteikt. Durwis atwehrahs, un kahds jauns wihrs wezzâ nomalkatâ un islahpitâ apgehrbâ eenahza, pasemmigi preefsch winnas paklannidamees.

„Beedohdeet ka Zuhz uskaweju, waj schê dsihwo John Smid lungs?“

„Ja, lungs. Kas Zuhfu wehleschanahs?“

„Tad Zuhz winna meita freileene Betty?“

„Ja, winna weenigs behrs.“

„Tad labbi. Zuhz es gribbeju usmekleht, jo no Zuhfu tehwa es patlabbon nahku.“

„No Deewa puffes, fakkeet, fur winsch irr? Kas ar mannu tehwa irr notizzis? Winnam teescham kahda nelaine usbruffusi, jo zittadi winsch wakkar wakkara buhtu pahrahzis. Winsch wehl neweenu nakti nau palizzis no mahjahm.“

„Sinnams, kahda maza nelaine —“

„Al mans nabaga, nabaga tehws! Al wai! kas man buhs jadfir.“

Zannajs wihrs meitinas dwehseles-bailes mannija un uslubloja winnu ar leelu lihdssehlumu. „Nebihstatees, mihkajs behrs, ta nelaine nau tik leela. Weens no Zuhfu tehwa wezzeem passihstameem winnu wakkar wakkara fatikka un eewedda kahda schenk. Tur tee abbi lungi nu labbi augsti udsihwoja. Dhtrajs wiltneeks buhdams isbehdsis, bet Zuhfu tehws ka gohdigs wihrs palizzis. Winnam nu tik ilgi tur wajag fehdeht, kamehr paradz teek atlihdsinahs, un ja ne — nu — — sinnams, tad ja-eet zeetumâ. — Zittadi winsch irr spirgts un wessels.“

„Mannam tehwan! Mannam mihkam tehwan ja-eet zeetumâ! Al Deews! to newarru panest!“ meitina bailigi fazzija. „Mihkajs lungs, waj nesinneet man patteikt, zil winsch irr paradz?“

„Diwpatfmit schillingus.“

„Al, lungs! man tilkai trihs schillingi ween. Bet es skreeschu pee freileen Wittes un winnu luhgfschu, laj winna dewinus schillingus man aisdohd, gan jau tohs atkal atstahdaschu.“

„Pee freileen Wittes? Kas ta tahda irr, ta freileen Witte?“

„Ta irr ta, kas man darbu dohd.“

„Bet kad nu freileen Witte Zuhfu luhgfschanu nepeepildihz, fo tad?“

Meitina eefahka gauschi raudaht. „Al Deews,“ winna schauksteja, „man teescham bail, ka winna manni ne-atraida. Winna irr zeetsirdiga gaspascha un feschus schillingus winnai esmu jau paradz.“

„Par fo Zuhz to paradu taisjah?“

Winna nosarka un kawejahs atbildeht. „Man Zuhz drohschi warreet ustizzetees. Zuhfu liktens man tohti pee firds terrahs. Zums palihdseht irr manna firsnuigala wehleschanahs. Bet — nelaine! — ne-esmu baggats. Man tilkai mas ween pee rohkas. Es esmu nabaga skrihweris. Domehr fakkeet, kahdas wajadstibas deht tohs feschus schillingus leenejah?“

„Mans tehws irr tohti wahjsch un winnam wajag spehzinahschanas. Es winnam brihscham kahdu pus zahla nowahrijen jeb bisstikli pataisiju, un par to, lungs, ta nauda isgahja.“

„Ja tas ta, tad laikam gan freileen Witte wairs neleenehs. Seschus schillingus es gribbu Zums doht, bet ta tad arri irr wiffa manna nabadstiba. — Waj Zums nau kahda wehrtiga leeta, fo warretum fur kihlâ nolikt?“

„Man zitta nefa wairahk nau, ka tilkai mannas nelaikes mahtes luhgfschanu-grahmata. Winna mirdama man peefohdinaja, laj nekad no tahs grahmatas neschkizroh, un man nefas nau swehtahs, ka nelaikes mahtes peeminna un ta apnemfchanahs, fo winnai beidsamâ stundâ swehrejus: tomehr manna tehwa deht to labprah dohmu.“ Drebbedama winna atnessa to grahmatu. „Al, mans mihkajs lungs, daschureis kflussâ nakti weena patte fehdedama un dohmadama es tanni luhgfschanu-grahmatâ, tur beigâs, fur tahs tufschahs lappas, esmu daudsreis to usihmejus, fo patte pee sewim fleppenibâ dohmaju. Ne-weenam to nebuhs sinnah, ka es ta rakstijaja. Waj to man apsohlfatees?“

„Bateesi, mihka freileen. Effeet bes behdahm. Ne-weens to nedabuhs sinnah, un Zuhfu swehta peeminna no Zuhfu nelaikes mahtes netiks neleetigi walkata. Bet nu taisatees gottawi un nahzeet — eefim.“

(Us preefschu beigums.)

Wirts

zaur zaurim tohp eefkattita par weetinu, fur zilweki melnumus nomasgajahs un atstahj, bet daschureis tai japaleek par weetu, fur melnumus lassahs un krahj un ja ne meefai tad dwehselet melnumus. Dsirdeet scho notiklumu un Zuhz muhs saprattiseet. Bij festdeenas wakkars un laudis gahja pirti, pehz wihreem fagahja seewas ar behreem. Kahda kalpa seewa bij arri sawu 1½ gaddu wezzu dehlinu atneffusi lihds un dewa to Greetai, ohtru mahju seewinai, kas zaur sawahm daschadahm skohlahm leela slawâ bij, fazzidama: Sche tew tas behrs, tu

labbaht mahzeff to nopehrt. Schi nehma arri mafino, nofkeepa us lahwas un sahka pehz fawas wezzas nekahr-tigas eerafchas sawu amatu kohpt, nehma behrnina kreiso kahju un labbo rohku, tad atkal labbo kahju ar kreiso rohku un wilka un steepa pa muggurinu kohpa arweenu faz-zidama: Nu tu augfi leels. Behrninsch gan brehza, ko til rihllite spehja, bet wahrnu mahte ne dohmaht nerau-dsija to no bendes naggeem israut. Pa laimi faimneeze peenahza, kas prahtiga feewa buhdama tahdu negehlibu azzis usmettuffi nopratta, uskleedsa feewai: Ko tu darri? Waj tu trakka effi? tuhda! laid behrnu walka! Nu bij ja-nostohj no audsinafchanas, bet behrens, ko wesselu bij pirii aifnessufchi no leelas salausifchanas dabuja rohfi wai-ga un to pahzreetsi sahka dilt un nihlt un irr wehl taggad pehdigais wahrgulis. Waj tur nebij waitahf dwehselei melnum's krahts, ne ka meesai nomasgahts? Kad pirtihm muttes buhtu, af zil dascha sinnatu leetas pastahstihf, ka matti stahwu zeltahs dsirdeht to ne-apdohmibu un mahnu tizzibu, kahda ne fen weetahm arri kursemm's wehl at-raddahs.

M. Kr.

Sawadi dwihni.

Amerika, eeffsch Georgijas aprinka, nesen melnu fawschu (nehgeru) feewina fatinnahs ar dwihnischeem — meitu un dehlu. — Un rau! tawu brhnumu! — meita peedsinna ar melnu mee fas ahdu ka pihka dubhs un dehlens balt's ka muhsu semmes sehnelis. E. F. S.

Weens schà, ohtra ta.

Gaspascha suhtija sawu deenestmeitu, laj eimoht lungu pee galda lubgt. Meita eegahjuffi reds lungu pee speegeta stahwam un sohbus ar birsi puzzejom. Bateiffi nahf atpakkal. Gaspascha prafta: „Waj nahfs drih?“ Meita atbild: Buhs tuhda! klacht, jau trinn sohbus.

Th. Poresch.

Badohms, ka lehti pelles warr isdsiht.

Ne reitti tas gaddahs, ka pelles kahdu weetu gluschi pahremm un zilwefeem zaur wiannahm dauds stahdes no-teef. Pelles gan dauds ar gisti rauga isnihdeht no nam-meem; bet ta irr tahda bailiga leeta, jo zaur tahdahm sah-lehm jeb nonahwetahm pellehm atkal dauds reis zellahs flahde un arri nelaim'e, tamdeht irr labbafti gisti nema! nebruhdeht un tatschu pelles isdeldeht.

Kur wiinnas pawiffam mihfaki usutrah's, tur wajaga tuffchu muzzu nolift un tanni ne dauds uhdena eeleet, uh-den'i eestahda keegela gabbalu ta, ka wehl wirsgals bischfi us uhdena faufs paleef, tur kahdai weenai pellei ruhmes, tur ustuptees. To wirsgallu muzzai wajag ar papihru apflacht un aifseet un us to uslift ehdamas leetas, ko pel-

les labpraht zeeni. Kad ta muzzu nu pahri deenu ta irr stahwejuffi un warr jau manniht, ka pelles tur jau wirsü bijuschas un ehdeenu atradduschas; tad to aifseetu papih-ru wajag krusteem puschu pahrgreest ta, ka pelle drohschi pehz wezza eeradduma nahkdama, pa to pahrgreesto weetu eekriht tanni muzzà eeffschà. Pehz tam nahf atkal zitta pelle un tai arri tapat eet ka pirmi. Ta pirma jau tupp us keegela, ohtra arri to grihb, bet pirma farga sawu preekschrohku un nelaisch ohtru, un weenai til irr ruhmes us ta keegela. Zaur tahdu sribdi zellahs nu leela ischihl-steschana un leels trohlfnis. Zittas pelles isdsirdufchas tahdu musihfi muzzà, feidsahs us muzzu, grihbedamas zihnischanohs un sribdi redseht; bet arri wiinnas pehz masa brihtina irr tanni paschà nelaim'e eeffschà un no ka-tras jaunekrittufchas pelles trohlfnis leelahfs tohp, ka arri pelles no tahlenes to isdsir un skreen tohs ehmus raudsitees — un arri eekriht. Preeksch weeglas augfcham tiffchanas muzzai wajaga weenu debli flihpi peelift. Ta tad weenà paschà nakti warr wiffas pelles no weenas weetas isfert.

J. Feldmann.

Wafschas fruchtis.

Kahdà muifschà waggare ar kutscheeri mihleja abi wee-nu meitu; ta tad tahs meitas dehl wiinu staryp leels srib-dinisch iszehlahs. Kutscheeris, kas waitahf staryp kungeem dsihwojis, bij dsirdejis: ka lungi weens ar ohtru leela ee-naidà tiklufchi eet us schauschanohs. Kutscheeris nu arri wair's waggarem nedewa meeru, tam wajadsija eet ar wiinu schautees. Bawahs ar sullaini bij par sekunda-teem. Bawahs lahdeja pistoli preeksch waggares un eelahdeja lohdes weeta tella affinis. Kutscheera pistole bij til ar pulweri lahbeta; abi prettineeki sinnam's no tam neko nessimaja. Kad nu bij weens pret ohtru desmit sohlu tahlumà nostahditi, pistoles sprahga walka un waggare ar sawu affinu lohdi eekrahwa kutscheerim paschàs fruchtis. Nabadinsch no spehreena trahpihts un wehl redsedams ka affinis aumafahm no fruchtihm werd, kriht ka luppata gar semmi. Bawahram ar sullaini un waggari nu bij schau-tais neschus us mahjahm japahrness. Pehz kahda brh-scha, kad kutscheeris jau til tahlu bij atspirdsis, ka spehja dauds mas runnahf, leef lungu pee few atlubgt, un is-fuhds tam fawas behdas fazzidams: „Zeenigs kungs, Zuh's redseet, ka es Zuhfu kutscheeris wair's newarreschu buht; jo efmu no waggares zaur un zaur isfchauts. Tad nu effect til labbi un sawahkeet mannu naidu un isdalleet to pehz mannas mirschonahs manneem raddoem.“ Kungs to stikli jau no sullaina dabujis sinnaht, til til smeeklus spehja nowaldihf un beidsiht fakka us wiinu: „Alkuehpe tatschu Lawas fruchtis, grihb redseht, tur lohde trahpi-juffi.“ Bet kas nu bij kutscheerim par leelu brhnumu! wirsü us westes affinu lahma, bet meesai ne bruhzites.

Nu mannijsa ka bij par nerru turrechts. To peln katrs, kas zittu launahm eerashahm pakkadsennahs.

C. Trautmann.

Katram sawas behdas.

Kahda greseene schkindinaja pehz sawa sullaina. Schis eenahzijs jauta: „Lo Zuhfu shehlastiba pawehlehs?“ Greseene atbild: „Ta ka tu preeksch 11. neweenu weesi nelaid pee man eelshâ, jo gribbu papreeksch toaletti taisiht (apgehrttees). „Pateizam,“ sullainis fakka un eet.

Tâ pa brihdi leelékungš klahht un fauz: „Tonni, melde manni zeen. greseenci!“ Ne ka zeen. leelékungš, sullainis atbild, taggad newarram preekschâ kluht; zeeniga greseene patlabban taisa — taisa — ak kad tu isputtetu! — aismirsu to franzisku wahrdu — teikschu pa latwisli, winni patlabban leek few sohbus un smehre waigus farkanus. Ak tâ!! leelékungš fakka: Nu tad teiz winnai pehzahl, ka man lohiti shehl, ka nedabuju redsht, ar Deemu!

Th. Poresch.

Lohpu pateiziba.

Kaut gan mums lohveem garra un prahta nau, ka teem gudrajeem zilwekem, tad tomehr mums dwehsele tahda pat, kahda winneem. Tadehl arr zilweki par muhsu dwehseles labbumu rubwejuschees; jo dwehsele mekle dwehseles labbumu. Zilweki kohpâ fadewuschees un beedribas zehlušchi, us tam, loj muhs nabaga lohpinus warretu pafargohht no wahdsinafchanas un mohzifchanas. Dauds pafawles stubrôs un kaktôs tahdas beedribas iszehlušchahs, kam wahds: Lohpu aistahwefchanas beedribas. Kas gan warreja buht preeziqati, ne ka mehš lohpi un muhsu raddi tee mescha swebri. Kad dabujahm dsirdeht un fajust, ka zilweki nu ar mums libdszeetigati un prahtigati gribb apceetes ne ka libds schim. Schis preeks muhs dorrija gandrihs aplamus un traktus un muhs aikaweja tahm zeenijamahm zilweku dwehselehm to peenahkamu pateizibu fozziht par to dahrau atfwabhinafchanu no muhsu zilwezigi-lohpwiskas mohzifchanas. Jo kad scho pateizibas grahmatu gribbejahm farakstihht, tad zitti no mums iszehlahs par gudrineekeem un auhs kustinadomi brehza: Ne, ne! — Dascha sirga galwa eesweedsahs: Kad lohpu aistahwefchanas beedriba isgahdata, ka es fanu kungu warretu isjahdeleht un gaspaschu isbraukaht, tad es pateizibu dohtu gan. — Zitta gobws eemawahs: Kad man muschas atgainatu nohst, loj man ar affi tas nebuhtu jadarra, tad buhtu labbi. — Dumja aita eebrezahs: Kad es tohs zilweku behrnus reis warretu zirpt, tad es preezatohs. — Resnais weprs rulscheja: Ka pilnâ kweeschu apzihtni man buhtu aigalda, tad buhtu labba apgahdaschana. — Sohhs klaigaja: Kad manni apkaltu, loj pa leddu neslihdu, tad es gan pateiktahs. — Bezza wista kehjinaja: Kad zitteem putneem liktu mannus pau-

tus deht, tad es buhtu deewegan apgahdata. Dauds tschetkahnaini un dimspahnaini eebrezahs: Taj nozell mums wisseem meefas strahpi, tad pelnihs pateizibu. — Tahdâ trohfsni wisseem auhs kusteja, bet mehš us tahdahm wehzigahm fuhdsibahm neklausijamees; jo driht tschetras eewehrojamos pateefas fuhdsibas, tahm neekfalbibahm dorrija gallu. Tahs paschas ar tahdeem wahrdeem tepat lohpu aistahwefchanas beedribahm tohp jeltas preekschâ, ar kahdeem tahs nahkuschas no fuhdsietaju muttes.

Pirma fuhdsiba: Pastes sirgs preekschâ nahzijs, shehlojahs: „Pagahjuschâ gaddâ, pa paschu swaigsnês deemu pasta ratti no R. pilsehta fkehja us R. stanziju. Mehš wilzeji ar schwokku swehtku-brohkastu pameeloti, rattôs tappahm eejuhgli; 3 gabbali: Es, tad manna tehwa-tehwa dehla-dehlê un mannas pameitas pameita. Muhsu mundeeris bij plahns: Tufschumôs warreja redsht zauri. Zelfsch bij glumfch, plikfallahm nosallis un muhsu puslahbaki bij nodillusch. Kamehr no R. libds R. aibrauzohm, tamehr mehš wiffi 3 arri 3 reifas garfchtauku pakrittahm. Pafascheeri fahijuschees, islahwa no ratteem un gribbeja eet tablahl kahjahm. Tad kahds shehlsirdigš kungš winnu starpâ ar ffohlmeistere azzibm us mums skattidamees, ar kondukteeri tâ farunnajahs: „Kapehz juhs fowus sirgus haddâ mehrdejat? Zums jau nau grehtli laiki. Seenu un ausas juhs no muishahm til pat dauds dohjeet, zil zitteem gaddeem, jeb naudû pehz taggadeja harribas sirgus.“ — Un monnu sadriksatu abdu un mannas roddineezes noberketas zifzinâs eeradsijs, tas sazijs: „Kapehz juhs ne-ismehrejeet tahs schirras? Redsat, ka teem nabaga lohpeem wiffa abda irr zaurbersta.“ Bet konduktors tam atbildeja: „Teem lohveem neko newarr palibdsht; teem appakich abdas irr dsihwi tahri un tiffilids, ka weena weeta fadsiht, tē atkal ohtâ weeta tee abdu pahrkohsch.“ — — —

Ohtra fuhdsiba: Doktera gobws fuhdsija: „Muhsu kohpejas kahdâ deenâ stalli eenahza. Weena nofehshahs us streijahm un no-auj few sekli. Ohtra issterej tai to kreiso kahju, isnemim puznafi no taschas un fakka: Redsem kas tur eelshâ, waj ikri, waj peenes? To sazijsuse ta tai to mibkstumu aif kahjas silba pahrgreesch puschu. Ohtra eebrezahs: Wai kâ suhrst, wai kâ suhrst! Bet pirma teiz: Nebrehzi, nebrehzi! Pagaidi kamehr affinis notezehs, tad til warrehs pasibt, waj tē ikri jeb peenes eelshâ. — Pehz tam, ta patte meita peenahl pee mannis, greesch ar to paschu bahrdas nasi manâ tesneni un fakka: Redschs, kas tē tezehs ahtrâ, waj affinis, waj peenes?“ Ak tu swehru mahtes; tahdas meitas!

Trescha fuhdsiba: Austers sawâ zeetâ kausâ piksteja: Isglahbeet manni no breefmigas nahwes! Manš kungš manni schowakkar dsihwu gribb arriht, un es nesinnu zil ilgi man eelsh ta twaifu besdribena hubs jaslahpst, kamehr noslahpst. Glahbeet! Glahbeet!

Zetturta fuhdsiba: Zeela Gezumes wehshu mahte preekschā nahkufe pufstehjās: Gahdajat, ka manna lippa nahktu drohschibā. Katrs punka sehns manni nokehriš, man lippu atlausch un man dšihwai tas tohs ikrus no lippas appakščas isehd un tad manni nomett semmē us lankas. Tā man jau zetturtā reišā manni perrinajamee waišlas wehšišchi isputtejuschi, un daudsas no mannahm mahšahm zaur tahdu swehriġu mohzišchanu nosprahgufčas.

No schihm tšchetrabm fuhdsibahm zeen. lohpu aissfahwešchanas beedribas warr redseht, ka mums besprahnteekeem wehl deewšgan leeka gruhtuma jazeesch, tadehť mehš ar wišfu dwehseles spehku lubdsam, laut jel tas leelajš Madditajš teem neschehligeem zilwekeem apschelofchanas pilleenus fidi eepillinatu, ka tee pret mums schelšredigi isdšihwotohs. Bet jumš dahrgahm minnetahm beedribahm mehš lohpi, putni, amfibijas, šiwis, kostoni un tahrvi karštas pateijibas šakkam par jušfu dahrgu, swehtu darbu, ko jušs usnehmuschahš par mušfu meežu un dwehsetu labklahšchanu gahdabt un no zilweku mohzišchanas pafargabt. Mušfu pateijiba irr wahja, bet mušfu preekš irr leelš: Pat gudrajs Šahlamans no libdšpreekeem aisskuffinabts, šappā us ohstreem šahneem apgreesees, ka jušs us šcheem winna wahredeem šawu šlawenu darbu dibbinajušchi: „Das taišnajs apschelofjās pah šaweem lohpeem, bet tam besdeewigam irr neschehliga širdš.“ Šahl. šakk. wahrd. 10, 12.

Gudrajs Šchimmels,
wišfu lohpu štaters.

R a i b a l a.

Dakteri šakka, ka wihram ešohť wairahť šmadseuu galwā ne kā šewai. Warr gan buht, gribbu šizzeht, laut gan neweena galwu ne-šmu pa eekschu istšamdijs. Bet to arri šinnu, ka šewā dāšchurēiš šawu masu teefu proht tā lihds pašchahm štehrbeleh̄m iswalkahť, ka wihram japa- brihnabš; pee šlauzeneš notuppufees dāšchurēiš zaur gohwu kahju šarpi pašauli dāudi šmalakati noškatta un pabr- proht, ne kā mehš ar wišfu leelo šmadseuu gubbu. Šchihš dohmas man ihpašchi ašwalkar nahja. Mahjā buhdams dāšchurēiš ar šewu štribdejamees lihds pašchāi kaufchanai, šinnams naggus jau gan klahť neduhru, turru to par pehdigo pintiki, kas pret šewu dāsmās rohku pazell, tahdam azzis jabahšch šekku papehdi, laj zilweki tahš neredš, un jaluhdsahš šewā, laj atdohd us weetas newilšchū isšpruk- kufcho širteenu. Mehš šawā šarwā tik tā gohdam štrib- dejamees, un par ko gan? Šš šazziju: Šaiki taggad pa- wiššam zittadi, gāšma wiššur lezz, ka azzihm gruhtri nah- kahš, tai paškal illohtahť. Šewā atkal nurdeja prehti: „Irr gan, irr gan, bet neba wišš irr šelš, kas špihd, gāšma pee muššeeem tik weetahm kā raibatai brubnee plekki.“ Šazziju: „eij jel eij!“ Šchi atkal „eij jel eij

un raugi tad redseht, kahdas tautai paššehpenes. Dabuju nu ašwalkar atkal ko redseht, kur šewai taišniba. Pir- modeen Leijeneekeem bij teefnešchū želšchana, waijadšaja man ar štrihweri šatikees un nogahju lihds mušchāi. Mušchāštrohgs aš laudihm, redsu, šenn kā bišchustrohps. Še-eimu eekschā, aš pišpu duhmeem tik ko azzis spehju atwehrt. Redsu žitš šeeere šarkans kā wehšis, žitti ša- fehdušchi ap krohga galdu eet burru burrahm; zeppures wiššeeem tā tik us aušš pašahrušchahš; žitti atkal walškahš pa beškeem un muttes plahtidami ranga dullai galwai eekalt tohs wahrdus, kas teem pee šauššchanas drihš buhš jašakka: prohti „es arri to pašchū wehlu.“ Ihpašchi weens tahds lohti tšchaddigs eet no weena pee ohtra, drihš tšchufftedams, drihš usblaudams. Šefšattohs redsu, Šir- žens tas leelais runnatajš. Šee-eimu patlabban klahť, kur šchis nemmahš 2 šubrgalwjuš pee šew peedabuht. Širžens, tik jau nepamannidams ka ne-šffu pašchū no- wadda zilweks, us man pagreesees šakka: Waj nau teefa, šewas brahl, Nulli jau nešauššim, ja dohs štohpū. Braššu, kā štohpū? Širžens atbild: „Arē Nullis gribb atkahptees, fuhdsahš ka amatu šohpiohť wiššā mahju dšihwe eimohť atšchogarni, ar teem 10 rubleem lohnes newarroht ne šahbakus nopirktees, laj nu žitš šcha weelā šahjoht, buhšchoht ik us 10 doht pa pušštohpa brand- wihna, ja nešauššchoht, bet pušštohps irr par maš, laj dohd štohpū tad laj noteek.“ Šš atbildu „štohps šchurp waj turp, waj tad Nullis nau derrigs, ka to laj atšaišch?“ Kā nu nau derrigs, Širžens atbild, wehl išgahjušchū reiš apriška kungš teizis, ka wiššā apgabbalā ne-šffohť tahda gāšcha un taišna wihra kā šakka. Šapehž bes štohpa to wallā newarram laiš; pušštohps par maš. Šš šakku: Šinnams ka par maš, štohpi arri par maš, es dohmaju ka Nulli nebuht newaijaga laiš wallā, prahtigeer kas pehž leeka gohda nekahro, tee arween gribbešš atkattitees, un ja teem lohne par maš, tad nowaddam waijaga peelikt, wiššumas doht to ko usraugu teefa nošpreeduff, gohda wihram laj irr gohda alga; kas tē šaupā irr lihdsigs tam muškim, kas širgam gribbeja ehšchānu noraddinahť lihds nošprahga. Širžens man atkal prehti: Peelikt ne, to tik ne, arē Šeenahšis gribb par to pašchū lohni tuhđal us- neimtees un us weetas išpirkt katrai šchēirrai pa 2 štohpi. Waj tas nau wihš, kas par to, ka wiššch dšer? es tik šakku, kas pašš dšer un wehl žitteem pa tšchārlai atmett, tas tik irr wihš. Nu man duhšcha apškrehjahš, šakku Širženi ar wiššū winna šuggu negonti brammeht, šazziju: „Jušš tik lohpi ešfeet, waj preeksch tam gan šchehlign Šeifars Jumš Šaunohš ššlumus demis, laj zilwekeem pa kahju šarpi lohšchūajeet, waj ne-išširs kahds štohpels ahřā? kad tā ween prohteet šawus balšus doht, tad motteetees labbahť 4 pehdifli, laj katrs redš, kahda rad- diba ešfeet, laj Juššu balšs nekann žitteem auššis un ne- darra Latweešchū tautai šauna. Pateefi, ja dāudi tahdu nowaddu buhtu, kur newis laudis bet brandwihns teefne-

schus zell, tad pelnitu pabr pabrim, ka wiffas rektes tab-deem atnemim. Effect pelnijuschi ka eelektu Zubfu no-w... wahridu ar wiffseem raggeem awises, laj reds ka feemai taifniba, kas slaweto gaismu raibalai peelschdina-naja." Palikka gan tahdi dohmigi, bet dsirdeschu waj tatschu nebuhs Seenabfi sew par waldinecku uszehluschi. Ak prahtin, nahz jel reis mahja! to wehl Reijeneckeem

Wisdegguns.

A t b i l d a s.

G. D. P. — B. Baldeems par Zubfu rakstu! Dribs to redseet awises. Par prahtigu semmesstohpfschanu mums dauds wehl peetiks, to runnabt.

M. J. Spr. — Zelg. Tas raksts, us to Zubu pretrakstu subti-juschi, ka man teekabs, ne mas us Zums nesiburejabs. Tai minceia raksta, obtra rinda, spurrinabs ceitibus, aradidseet to whru wahrdus, pret kur-reem gaismas draugs gan buhs gribbejis farzobt. Buhs tad labbahl, ka leeta paleet kur bijusi? Par Zubfu soblischanu faktu „baldeems“!

Labbibas un prestschu tirgus Zelgawa, tanni 31. Jan-wari, Rihga, tanni 31. Janwari un Leepaja, tanni 10. Janwari 1870. gadda.

Rakstaja par:		Zelgawa.	Rihga.	Leepaja.
1/3	Tschetw. (1 pabr) rudsu . . .	2 r. 30 f.	2 r. 70 f.	2 r. 40 f.
1/3	" (1 ") fweeschu . . .	3 " 75 "	4 " 50 "	3 " 60 "
1/3	" (1 ") meeschu . . .	1 " 80 "	2 " 30 "	1 " 90 "
1/3	" (1 ") awu . . .	1 " 10 "	1 " 20 "	1 " 15 "
1/3	" (1 ") stenu . . .	2 " 50 "	3 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") rupju rudsu mitu . . .	2 " 40 "	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") bishdeletu . . .	4 " — "	4 " — "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") fweeschu mitu . . .	4 " 50 "	5 " — "	4 " 50 "
1/3	" (1 ") meeschu putraimu . . .	2 " 75 "	3 " 50 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") kartoffelt . . .	1 " 10 "	— " — "	— " 80 "
10	puđu (1 birkawu) feena . . .	3 r. — f.	4 r. 50 f.	3 r. — f.
1/2	" (20 mahrz.) fweesta . . .	4 " 50 "	5 " — "	4 " — "
1/2	" (20 ") dseltes . . .	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabaka . . .	1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 60 "
1/2	" (20 ") scheltru appinu . . .	6 " — "	— " — "	7 " — "
1/2	" (20 ") krobma linu . . .	2 " 50 "	2 " 40 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") brakta . . .	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muggu linu sehku . . .	8 " 50 "	9 " — "	8 " — "
1	" fluku . . .	12 " 50 "	12 " 50 "	10 " — "
10	puđu farkanas fahls . . .	6 " 75 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltas rupjas fahls . . .	6 " 60 "	6 " — "	5 " 50 "
10	" " smalkas fahls . . .	6 " 50 "	6 " — "	4 " 50 "

Latw. Awischu apgabdatajs: **J. W. Safranowicz.**

S l u d d i n a s c h a n a s.

No Jaun-Switlaufas pagasta waldischanas wiffi tee, pee Jaun-Switlaufas Kulpresmuischas un Bilkumuischas pederrigi pagasta lobzekli, kas fawas nobodschanas par 18^{67/70} gad., ka arri no fennaka laika, parada palikufchi — zaur scho teel usajzi-noti Schabus paradus wiswehlabl libds **15. Merz sch. g.** pee schibs pagasta waldischanas remak-fabt, jo kas wehlabl nahls — wehz liffumeem tiks strahpeti. — Wiffas pagasta waldischanas, pifschtru un muischu poltzejabs arri it weklabigi teel lubg-tas, tohs augschu minnetu pagastu zilwedus, tur tahdi robnahs, neweenu deenu ilgabl bes ritigabim kwitanzschim jeb passchum pecturrecht. — bet schury stellebt.

Jaun-Switlaufas pag. wald., 23. Janwar 1870. (Nr. 26.) Pag. wezz.: Gortmann. (S. W.) Teef. sribw.: Edet.

No Krobma Behesmuischas pagasta teefas wiffi tee, kam labdas taifnas paradu jeb zittas prassch-fchanas buhtu pee tabs tanni 17. Novemberi 1869 mitruschas Behesmuisches wasnizas frohga frohdsees-jes **Annjude Grunberg** mantas, teel usajimati, fawas prasschichanas wiswehlabl libds **28. Fe-bruarim sch. g.**, kas par to weenigo liffelg-fchanas terminu nolitis, schi weemeldetees; tavat arri wiffseem paradmeckem jeb arri teem, kam lab-das mantas no tabs nomitruschas Annjude Grun-berg roklas buhtu, teel usdohs, fawas parodus jeb arri mantas libds augscham minnetam termi-nam pee schibs teefas adohs, zittadi tiks ar wis-areem wehz liffumeem darribis.

Krobma Behesmuischas teefas-namud, tanni 12. Janwari 1870. (Nr. 10.) Teefschdetajis: J. Bruhm. (S. W.) Teef. sribw.: J. Engel

Deputata un semmes kalpi, ka arri **puischi un meitas** warr no Jurgeem deenetu dabuht; tamdeht japeetejabs Zum-prawmuischa pee Bauffas jeb Wikalmuischa pee Zelgawas.

No Kainamuischas pagasta waldischanas zaur scho tohy stanams darribis, ka galwas naudas malfschana un magahines behrschana tiffai zet-turdeenas Kainamuischa un zittur netar tohy preiti uemia.

Kainamuischa, tanni 15. Janwar 1870. (Nr. 10.) Pagasta wezzajis: P. Dohle. Sribweris: J. Wollner.

Weens prezzehts waggare, furra feemai lohpuschichana ja-usnemim, un weens **neprezzehts waggare**, ta arri weena labda meita par preefchmoberi, ar labbabin parabdischanabim, warr no Jurgeem deenetu dabuht; tamdeht japee-tenzabs Zumprawmuischa pee Bauffas jeb Wikalmuischa pee Zelgawas.

Wlohsefchana tabs 33. Pechterburgas lotterijas irr eelsh Merz mehnescha. Lohses irr dabujamas Zelgawa, wates eela Nr. 20 pee

Th. Walter.

Bohmwillas schelchrimu, wil-lu, daschadas willaina ohderu drahnas un dauds zittas prezzes pahdoho aw-walsh rindabim, starw ababim Ulsche bobitum, Zelgawa

B. J. Glaser.

Dohles mahzitaja muischas = semme, 88 puhraweetas leela, tiks no Jurgeem 1870. gadda us renti isdohla. **2 werstes no Stohpina eisenbahn-stanzijas us Daugawas krahta.**

Teela Blatonē irr tee **peena-lohpi** no Jurgeem 1870 us arrenti dabujami. To klachtu Blankensfeltes muischa.

Zaur scho es to usajinaju, kas pee manimb par paradu kiblas nolizis, tabs paschas **tschetrn nedetu laika** no schibs deenas pret atlihdina-schanu to paradu bes atrauschababs isarant, jo zit-tadi es tabs kiblas no teefas wiffes liffchu pah-dohi.

Saidu, tanni 10. Janwari 1870.

Fritz Dhsol, Sachtaru Bupnar fainnecks pee Calbus.

Tas Jaunabsmuischas (Peterweide) **Behrs-frohgs**, us Bauffas seeljekta, netab no Zelha-was, ar labbu semai un kwazchm irr no Jurgeem 1870 us renti isdohdams. Klachtas fawas isdohd **Muischaswaldischana.**

Gribwes-frohgs, pee Dohteles wates jella, irr us arrenti isdohdams. Klachtu fawu deht wee pulksten-taistaja Ludwig Pohl Zelgawa un pee meldemeistera Guba, Behra Wurzawa, japeemel-dabs.

Tanni **13. Februari** pee Rundahles Waffa-vinga un tanni **14. Februari** pee Spruggus melchafanga taw schaggari ubrupē pahdohiti.

Jauns nam ar **Stalkeem**, pagrabu un 1 puhraweetu dahisafemmes, no bribw roklas tohy pahdohis Zelgawa, wates eela Nr. 33.

Weena fainnecke preefch muischas laudibim, furrai arri lungu ehdeenu wais-jaga prait taifnt, warr no Jurgeem dee-nesu dabuht; tamdeht japeetejabs Zum-prawmuischa pee Bauffas jeb Wikalmuischa pee Zelgawas.

Robtigas darribichanas wehz tohy no awpoffch-rakstijata tas pee Zemlawas peerakstibis kalleja **Wittel Erdmann** usajinabits, fawu ritigiu adreffi zaur Latweeschu Awischu, jil abtri warres damis, sinnamu darribi.

G. Zimmermann.

Basnizas un skohlās sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Kabbitajs: Missiones swehtki Wahnes draudsē, tanni 17. August 1869. Preefch dseedachanas beedribahm. No Widsjemes.

Missiones swehtki Wahnes draudsē, tanni 17. August 1869.

No muhju agrafajahm missiones swehtku sinnahm lassitaji gan warbuht wehl atminnefees, ka Gaiķu, Saldus, Lutrinu un Wahnes draudsēs us to jau fennabl irr fabeedrojuschahs: katru gaddu weenus missiones swehtkus lohpa noturreht, kur ne ween tee mahzitaji un skohlmeistri, bet arri wiffas tšhetras basnizas draudsēs paščas, zil ween irr eespehjam lohpa sanabl. Schohs sawus mihkus swehtkus mehš nu schorei Wahne effam noswehtijusch, un steidsamees tiklab few pašcheem par swehtigu peeminnu, kà arri zitteem missiones draugeem par preeku no teem kahdas ihšas sinnas Latweefchu Uwischu peelikkumà islaist.

Deewa kalposchanas weetu bijahm usmeklejuschi un fataisijusch ne wiffai taklu no Wahnes basnizas, smukkà behsu birses mallà; bet wehja deht, kas par nakti bij palizzis leels, schi weeta nebija wis teizama, jo dseedachanu un spreddikus wairs til takli un til labbi newarreja dsirdeht, kà gan wajadseja, bet nu neko wairs warrejahm pahrtaisiht.

Swehtdeenas rihtà jau agri no mallu mallabm lauschu pulki krahhahs ap missiones swehtku weetu, un pulsten 10. Deewa kalposchana eesahlahs. Pehz nodseedatas dseefmas: „Kungs Jesus Krist nahz pee mums buht“ — Gaiķu mahzitajs, muhfu aprinka prahwests noturreja eerastas altara kollektes, pee lam Lutrinu dseedataju beedriba to perschianu: „Gohds Deewam ween ar pateikschan u. t. pr.“ — us tšhetrahm balšim nodseedaja lohti fmukki. — Lekzionu prahwesta tehws nehma no Esajasa gr. 60 nod. 1 lihds 5 perschu, un pehz tizzibas apleezinashanas Misupes dseedataju beedriba atkal us tšhetrahm balšim dseedaja no dseefmu wainaga pirmas dallas: Nr. 35 „Tam trihs weenigam.“ — Bet nu arri spreddika laiks bij peenahziē. Kad no tabš dseefmas: „Gaiķma, kas no debbes ausa“ — trihs perschas bijahm nodseedajusch, tad Wahnes mahzitajs uslahpa kanzelē un turreja pašchu missiones swehtku spreddiki. Papreefchu usmetta diwi swarrigas jautaschanas, kas muhfu laikōs gan dau-dseem wiffai swefchas nebuhs: Birnā kahrtā „Waj tas arri irr pareisi, ko taggad darram, til daudi un dashodi ar missioni darbodamees? waj teem nau taisniba, kas fakka: weena alga irr, pee kahdas tizzibas peederram,

kad til to turram? — Ohtrā kahrtā: Kapehz tad til taklu sawas rohkas fneedsam, kamehr tuwumà, muhfu pašchu widdū netruhkst nabagu, pallihduschu, besdeewigu, kas par puspaganeem palikkusch? — kas muhs djenn gar swefcheem, tahsteem paganeem darbotees un puhletees?? — Schihm jautaschannahm par atbildeschanu nolassija Bibbles wahrduš no Apustuku darbu gr. 4 nod. 12 perschu: „Un ta pestischana ne-irr zaur zittu neweenu, jo arridsan zits wahrds appalksch debbes stary zilwekem ne-irr dohts, zaur ko mehš warram muhschigi dsihwoht, kà ween tas wahrds Jesus Kristus.“ — No scheem Deewa wahrdeem, spreddiki to mahzibu smehlahm, ka pee missiones darba muhs speesch:

- 1) Ta mihlestiba us Deewu,
- 2) Ta mihlestiba us paganeem,
- 3) Ta mihlestiba us pašcheem.

Pehz pirmas dallas atsinnahm, ka ta wiffudahrgala un faldaka manta: muhfu pestischana, mums tiklai zaur Jesu irr panahlama un tapehz tee allojahs, kas dohma: arri bes Jesus, arri Zuhds, Turks un pagans nahks muhschigà dsihwofchanà. Bet schis Jesus zaur Deewa ne-ismehrojumu schehlastibu mums kristiteem laudihm jau sen irraid; mehš effam tee no Deewa aplaimoti un til lohti mihloti, ka Winšch sawu weenpeedsimmuschu Dehlu muhfu deht ne til ween nahwē nodewis, bet arri muhs pee ta aijnajis, sawà draudsē eestahdijis agrahl ne kà 100 zittas tautas. — Tadeht mums gan no firds dibbe-neem jadseed: „Ak mihlestib, zil leels tawš spehks, kuresch zilweks irr, kas to sajehg!“ — Bateesi, kas to pilnigi sajehg schinni pasaulē? Bet jebchu mehš to newarram, tad tatschu winna muhfu firdis kà sagrahbuse un fasilidjuse, ka mehš wairs scho laimi preefch sewis ween newarram patureht. Teekam speesti, zil ween warredami par to gahdabt, ka wiffa pasaulē ta flawas dseefma atskann: „Du eff ar sawu mihlestib, wiff mannas dsihfles yildijs.“ — Un kad nu wehl lassam, ka Winšch scho augstu un swehtu amatu mums wahjeem mahlu trankeem us-tizziejis, pawehledams: „Gita zaur wiffu pasauli un darrait par manneem mahzeekem wiffus laudis.“ — kà tad zittadi warretum, kà drihkstetum zittadi, ne kà flawedami un teikdami par meera wehstnescheem palikt pee paganeem! Bet tapehz, ka pestischana nau zaur zittu, kà ween zaur Jesu, tapehz ohtrā kahrtā, ta mihlestiba us pašcheem paganeem muhs speesch pee missiones darba. Jo schee nabadšini wiffadà meefas un dwehfeles pohstā nogrimmu-

fchi, faweem mehmeem elka deeweem kalpodami, nekkai-
tamas mohkas un wiëbreesnigakas nahwes zihniſchanahs
zeëdami, tomehr pehzgallâ nahl paſuſchana. Waj tad
mehs beſ nopelna pee Jeſus weſti un ar winna dahwa-
nahm baggatigi apſwehtiti, warram lâ tas baggats wihrs
Gwangelijumâ ar zeetu firidi ſcho Lahzarus noluhkoht, kas
ſawas rohkas pehz mums iſſteepj un luhdsahs deufzinas
no muhſu galda? — Un tomehr, lâ kriſtigi laudis daudſahrt
ſchâi luhgſchanaî atbild? Dauds tuhlfloſchi kriſtiti paganu
ſemmës ſawu andeli dſihdami, tur noneſſ gan muhſu ſah-
rumus un grehſus, bet to dſihwo Deemu tee ſaimo un
Winna wahrdu apſmeij, un zaur to tad to zeſtu uſ meeru
tiklai iſpohſta. Tapehz dſiſſelite no Samaritara mihle-
ſtibas muhſu firidis eedeggufees un mums nelauj ſchim no
ſatana, ta zilweka eenaidneeka, diwſahrtigi ſakappa-
tam un ſalchnaugtam garram eet, lâ tas preeſteris un
Lewitis, bet muhſ ſpeeſch winnam, par ſo tatſchu ar
tas Deewa Dehls nomirris, lobpraht paſneegt to elji un
to wihnu, ar ſam arri paganu wainas teel dſeedinatas
un winnu dſihwoſchana no paſuſchanaſ iſglabhta. —
Trefchâ ſahrtâ ta mihleſtiba uſ paſcheem muhſ arri
ſpeeſch pee miſſiones darba. Gan mums ir draudſes no
wairahl 1000 dwehſelehm, tur weens mahzitajs par maſ
ir; mums pagatti beſ ſkohlahn, mums ir ſlimmi, ſam
abriſſes un aplohpſchanaſ truhſt u. t. pr., tur wiſſur pa-
lihſibas wajadſeku un tur mehſ labpraht grippetum pa-
lihſeht. — Bet muhſu ſpehls ir pa wahju. Zo pee
wiſſahm wainahm tehwuſemmë ta leelaka, — ta ſakne
ir mihleſtibas truhkums. Kad ſchis ugguns, ta mihle-
ſtiba, eekſch mums degtu gairſchata un karſtaka, tad arri
mums padohms raſtohs ſawus zittus truhkumus pildiht.
Bet mihleſtibu zilweka firidis eelikt, wairoht, to paſchi
neſpehjam. Tik Weens to warr, tas ir Jeſus. —
Un laj nedohmajam, lâ ſcho ngguni uſ paſcheem iſdſeh-
ſcham miſſiones darbu ſtrahdadami. Ne. Bet turpretti to
lohpjom un wairojam. — Lauſi zaur Jeſu tawu firidi
mihlſtu un ſiltu pataiſiht preekſch paganeem, ta' winna
buhs arri tahda pat un lihdszeetiga preekſch dſimtenes truh-
kumeem un wainahm. To redſam tahdas draudſes, tur
jau ſen ar miſſiones darbu publejahs. Tur wiſſas leetas
un wiſſa garriga buhſchana labbakâ ſahrtâ. Wairahl ir
mihleſtibas arri pret paſchu nabageem un gaudeneem; wai-
rahl paklauſſchanaſ, uſtizibas u. t. pr. — Bet ſchi ne-
ir ta weeniga a'ga. Wehl jo leelaka un angſtaka ir ta,
lâ miſſiones darbs palihſi ta Kunga atmahlſchana jo
ahtraſi ſagaidiht: Mattens 24, 14. — Tâ tas Kungs
no ſchehlaſſibas peepilda ſawu wahrdu: „Kas weenu no
teem maſajeem ar bilkeri ankſta uhdens dſindinahs, tom
ta alga nejudihſ.“ — Tâ nu ta ſwehtiba diwſahrtigi
atnahl atpakkâ, ſo tahkeem paganeem ſneebſam. Un ja
to nedarritum, ta' tee akmeni uſ debbeſhm pret mums
brehtu! Tapehz arri ta mihleſtiba, kas tehwu ſemmës
labbumu wehlejahs un gahda, nelauj zeetu firidi turreht uſ

tahkeem paganeem, bet ſkubbina to tiſklu pehz winneem
iſmeſt u. t. pr.

Bija ihſti miſſiones ſpreddikis, ſam pateeſſ gan wiſſi
debbeſ pulki ſawu Amen buhs peelikſuſchi! Kaut ir mehſ
to pareiſi eeſpehtum! Tad ſchi dahrga un baggata ſehkla
Wahnes behtu birſes mallâ ſehta, augſ, ſeedeſ un
auglus neſſihs wiſſâ paſaulë un pehdigt ir paſchâs deb-
beſis ſawu ſwehtibu jo pilnigi parahdihſ!

Pehz nodſeedatas dſeeſminas: „Deews ſwehtajâ Wars
nahz pee mums klaht.“ — wehl Wahnes un Niſuppes
ſkohlâs behtu tahs dſeeſminas: „Laj ſlawehts Jeſus
wahrdâ paleek“ un „Zeizi to Kungu, to goddibas Reh-
niâu ſwehtu“ uſ 4 baſſim pehz Bergnera nobtehm, lohpa
nodſeedaja. Un kad nu arri wiſſa miſſiones draudſe to
eeſahltu dſeeſmu: „Gairſma, kas no debbeſs auſa.“ —
bija pabeigufe, tad Luttrinû mahzitajâ ſahpa kanzelë un tur-
reja jauku miſſiones runnu, iſſklaidrodams gan daudſ
ſwarrigas Biſbeles weetinas no wezâs un jannas Derri-
bas, bet wiſſuwairahl ſchohs diwus gabbalus: „Daudſ
ir ta pſaujama, bet maſ to pſahweju; tapehz luhdſeet to
Kungu, lâ tas pſahwejus ſuhtitu u. t. pr.“ un ohtreſ
wahrdâ, ta luhgſchano: „Laj nahl tawa walſtiba.“ —
Pee ſcheem Deewa wahrdeem turredamees, mahzitajâ
mums uſrahdiſja, kahds pohſis pee teem paganeem jau no
pat Abraâma laiſteem ir eemilzees, un kahds truhkums
eekſch ta dſihwa Deewa atſihſchanaſ wiſſâ paſaulë wehl
atrodahs. Garra un dohmâs muhſ nowaddija uſ Ja-
diju, uſ Afriku, uſ leelo Madagaſkares fallu un uſ tohm
Zidſchi ſallahm eekſch kluffas jubras, tur wiſſur tik to at-
raddam, lâ „Daudſ ir pſaujama un maſ to pſahweju.“
Atgahdinaja mums arri, lâ tee wiſſi tatſchu ir muhſu
braht, un ja tas baggats wihrs elles mohkâs buhdams
luhdsâ par ſaweem peezeem brahkeem, zil wairahl tad
mums peeklahjahs luhgt par tik daudſ paganu brahkeem,
laj tas Kungs par teem apſchehlojahs. Laj nedohmajam:
ſo mehſ ar ſawu maſumu un nobadſibu warram eeſpeht
pee tik daudſeem! Muhſu graſſihts un muhſu ſieſnigas
nopuhtas par paganeem, kad mehſ luhdsam: „Laj nahl
tawa walſtiba“ — buhs tik pat lâ tahs „peeſas maſſes
un mog' ſiwſtinu“, kas no Deewa tays ſwehtitas daudſ
iſalkuſchus pee-ehdinahſ u. t. pr. — Deemu luhgdami,
laj tas muhſ darra par ſaweem dedſigrem eorohſſcheem pee
ſwehta miſſiones darba, taggad uſ ſtundaſ laiku meeru
mehtahm un atpuhtamees. — Bet ſcho laiku tahs daſchâs
dſeedataju beedribas un ſkohlâs behtu: no Luttrinëem,
no Wahnes un Niſuppes iſpildiſja, ſawas jaukas un ſkoun-
nas baſſis, ſmuklâ wairahl baſſahm dſeedaſchanaſ ſchur
un tur pazeldamas un miſſiones ſwehtu weefus ar firidſ
preekleem pildidamas. — Kad labba ſtunda bija pagahjufe
un draudſe arri pahri perſchâs nodſeedajufe, tad patâ zit-
reiſigajs „miſſionaris Merliſch“ uſlahpa kanzelë, kas
patâ peeſus gaddus Indijâ bijis paganeem Deewa wahr-
dus ſluddinahſ un tohs pee kriſtigas tizzibas peegreeſt.

Winfch Latweefcheem, wiffuwaitrahk Widsemneefcheem irr deensgan pafthkams missionaris. Wesselbas labbad tas taggad tehufemimé buhdams, no Belgawas us muhsu missiones swehtkeem bija atnahjis. — Pats muhsu wal-lodu nepraßdams, sawu runnu no zitta lizzis latwifki pabrukkohht, un tad to mums preekschâ lassija. — Zittâ Latweefchu Awifchu preelikkamâ us preekschu dohfm wiffu to runnu, fo mihlojs missionars Nerlinfch turreja un talab fche par to waitrahk neko neteiffim.

Behz miff Nerlina spreddika papreekschu wiffa draudse nodseedaja to perschu: „Loj buht to wellu gan tik dauds“ Nr. 427, tad skohlmeisteri, kas arri kahdi 17 bija kohpâ, dseedaja no dseefmu wainaga: „Palohdas wahreem pazelleet“ — us 4 wihreefchu balsim. — Nu Saldus mahzitojs kahpa kanzelé un turreja lohthi jauku un krahfchunu runnu par to, kâ muhsu laifôs laudis mehds aibildinatees pee missiones darba, fazzidami: 1. kahrtâ, fo ta missiones palihdsoht un lobba darroht? un 2. kahrtâ, fo mehâ pee missiones warroht un eespehjoht isdarriht?! Tê nu mahzitajs mums atgahdinaja un preekschâ zehla, kâ Jesum pascham irr gahjis ar sawu swehtu darbu un kâ pehzahk wiina mahzkeem irr gahjis: Kâ tee arri baudija nepateizibu, kauschu nizzinaschunu un eenaidibu. Tad no-rahdija us agrakajem pagonu laikeem muhsu paschu semmê, kahdi breefmigi un lohpijki tee bijufchi un kahdi zittadi tee taggad irr. Zaur fo tas nahjis? Ta swehta missiones to darrijuse. Tâpat arri nowaddija muhs gairâ us Ameriku, Afriju, Afriku un Australiju. Wiffur atrad-dahm wezjôs laifôs dauds dauds waitrahk meefas un dwehseles pohsta un breefmigas samaitaschanas ne kâ taggad. No ka tas nahk? — No ka tas nahk, ka taggad jau wiffas pasoules mallâs ta deena aust, un dauds dauds weetas dascha jauka un mihliga kristiga draudse cetaifjusees un lihdi ar mums to Pestitaju slawe?? Tas wifs notizzis zaur to kauschu atstahku un daudslahht nizzinatu missioni!! — Un ka newarrom wis ar muhsu mahjibu aibildinatees, fazzidami: fo muhsu masajs publiksch pee missiones warr eespeht un isdarriht, to mahzitajs ar pascha Pestitaja preekschsimi mums zaur to peerahdija, ka winfch missiones darbu salihdsinaja ar finnepa grandinu, kas gan tas masakajs buhdams stary zittahm fehklam, isfehht, tomehr tohp par tahdu leelu kohku, ka tee putni nahk un wiina sarros ligdas darra. — Weidsoht mums ta Pestitaja pawehleschane: „Gita pa wiffu pasauli un pasluddinajee to preezas mahjibu wiffai raddibai — wehl pee firds lizzis, Deenu pecluhgdams, mahzitajs sawu spreddiki beidsa. — Skahde, ka lela wehja un kohku schwahleschanas deht — schohs tik skandrus un swarrigus wahedus tik tee tuwaki schahwedami laudis ween dabuja dsirdeht! — — Behz nodseedatas dseefmas: „Pateez ar schehlastibu“ — missionaris Nerlinfch atkal kahpa kanzelé un israhdija daschas elku bides un zittas leetas, fo winfch no Indijas lihdi atneffis. Pee schim bildehm un elka

tehleem, fo pagani paschi lohthi smukki isstrahdajufchi un mahlejufchi, mums tas bija leels brihnumis: kâ gan kaudis, kas tahdus smalkus un skunfligus darbus proht strahdabt — wehl tahdi mulki warr buht, preeksch teem flannitees un tohs kâ Deenu pecluhgt!?

Behdigi nu wehl Soldus palihga mahzitajs kanzelé kahpa, basnizas luhgschunu un altara kollekies noturreja, pee kam atkal Luttrinu dseedataju beedriba: „Swehts irr, swehts irr u. t. pr.“ us 4 balsim jauki un smukki nodseedaja. Dublin minneem pakkat arri skohlmeisteru kohris nodseedaja wihrischku balschu skannâ 84. Dahwida dseefmu: „Kâ laipnas irr tawas mahjas af Kungs u. t. pr.“ no Bernh. Klein, kas lohthi smukki effoht gahjis un daudseem par leelu firds preeku bijis.

Weidsoht nu wehl wiffa missiones draudse: „Swehti Kungs un fargi u. t. pr.“ dseedajuse, no mahzitaja to Ahrona swehtschunu dabuja, tad „Amen gohds tam Tehwom u. t. pr.“ dseedadama un „Swehtu luhgschunu“ luhguse, schibrâhs no schihâ weetas, kur tik dauds un tik jaukus Deewa wahedus bija klausjuse. — Raj nu mihlojs Deews tohs wiffus schinni missiones gaddâ pehz sawas leelas schehlastibas pee mums ta swehti, ka atkal nahkoschâ waffarâ Luttrinds jo preezigi us saweem missiones swehtkeem warretum satiktees, un ar wahreem un darbeem parahdiht, ka mums irr weena faite, kas muhs pee weena s leetas saweeno un fosilda; probti: ta sit-niga gahdaschana un wehleschana: „Loj nahk Tawa walstiba.“ K. Simonsohn.

Preeksch dseedaschanas beedribahm.

Schogad kâ rahdahs no teefas us to fahk dohmaht Latweefchu dseedaschanas beedribahm grunti fataifht, ka tahs warretu faknotees un plaukt. Jau Widsemnes skohlmeisteri schowaffar irr spreedufchi sawâ sapulzê, ka waitjaga gahdabt dseefmu wahedus (Texte) preeksch Latw. dseedaschanas beedribahm, un arri tuhliht taiffschotees to isdarriht; pee tam arri kahdi Latw. tautas mihlotaji sawu palihdsibu apschlijufchi. Tâpat arri Latweefchu draugu beedriba sawâ schigadda sapulzê spreeduse, zil spehdama gahdabt, ka Latweefchu dseedaschanas beedribas faknotohs un stiprinatohs, un ka mehâ drihs jo kuplus dseedaschanas swehtkus warretum peedfshweht. Tad nu arri es ar preezigu zerribu us to brihdi lubkoju un ilgojohs to sagaidiht, ka kahdu reis kohpâ dauds Kursemnes dseedaschanas beedribas warretu fadohtees; un tâpat ka muhsu brahst un kaimini Widsemnê to jau fakufchi, arri warretum preezatees, un few daschu jauku stundinu fataifht. Ja kahds greib mahzitees lassihk, tad tam papreeksch ja-regahdojabs N B C un jamahzohs bohstlubi, bohstteereschana un tad tik beidsoht pee lassifchanas pamalam tohp. Tâpat tas irr ar dseedabt cemahzifchanohs. Mums waitjaga nohtigi tahdu grahmata, kur Latweefchu dseedaschanas beedribas

pamasam un weegli tā no A B C warr mahzitees dseeda-
fchanu. Lihds fchim teem eefahzeem ar daschahm grubti-
bahm un kawefteem tadeht ween irr japuhlejahs, ka trubft
tahdu grahamtu, kur waijadsetu atraftees jaukeem meldi-
neem lihds ar derrigeem wahrdeem. Taggad icela melle-
fchana tannis Wahju grahamatās pehz derriga meldina;
kad nu tas useets, tē atkal libbele, ka nau latwifli wahrdi
(Text). Ja nu arri tas apgahdahts, — tē jaraksta pee
leelahs tahfeles, laj katrs beedrs sew to norakstahs. Dasch
do ar steigfchanu darridams, missejahs, un zaur tam peh-
zahf juffchana un nedrohshchiba meldinu dseedoht rohnahs,
un kur nu wehl tas laiks, kas lihds fchim tehrehts, un
ko labbahf tuhliht preeksch meldinu eemahzifchanaš war-
retu list leetā. Tāhs irr tohs wainas, kas tahm jaunahm
dseedafchanaš beedribahm zekā stahjahs.

Kad nupat tā minneju, Widssemmes fskohlmeisteri pee
tam publejahs, tahdu waijadfigu grahamtu farakstibt, kas
tahm jaunahm dseedafchanaš beedribahm par derrigu pa-
mattu derrehs, tad eedrohshchinojohs, teem kas ar scho
lectu publejahs lubgt: 1) Laj gahda ka grahamatā til tee
wifsu jaukatee meldini tohp usnemti. Zo zaur ihsti smul-
tu meldinu mahzifchanaš ween til beedrus jo zeeschi lohpa
warr faturreht, un teem uszihtibu pee dseedafchanaš us-
turreht. 2) Dseefmas buhtu tā saleekamas, ka garrigas
no laizigahm un weeglahs no grubtahm fskirtas, un ka
grahmatā preeksch katras waijadfibas, par prohwi preeksch
augsteem fwehticeem un gohda deenahm u. t. j. pr. dseef-
mas atrafshs, tā ka katrs tanni sew to derrigu warretu
ismekletees. 3) Dseefmahm waijadsetu buht farakstihahm
ar wifseem meldineem lohpa (Partitur), un atkal katra
balsi ihpafchi; zaur to isnahktu katram dseedatajahm sawu
balsi weeglaki peegahdatees, un pee mahzifchanaš tam
weeglaki buhtu faprobthams, ne tā kad wifas 4 balsis
preeksch azzihm. Ta „partiture“ derretu dseedafchanaš
waddonim un teem kas jau no masohtnes pehz nohtem mah-
zifshes spehleht un dseedahf, un taggad labpraht wairis
no tahm negribb fskirtees. 4) tannis zittas grahamti-
nās, kur tiklai weena balsi preeksch katra dseedataja eel-
fchā, mehš no sawas puffes wehletum, ka tannis tahs
fkanau fihmes nebuhfu nohtes bet zippari. Nohtes tam wai-
jaga, kas kahdu musihka eerohzi gribb walkahf, bet kas
til dseedafchanaš ween gribb eemahzitees (un tahdu irr tas
leelafajis pulks), tam wifš nohschu raibums*) nau waija-
dshigs; jo wifsch ar zippareem dauds weeglaki un flai-
draki taps us preekschu. Schē taggad newarru to peerah-
diht (jo tas par garu isnahktu), ka zippari irr tahs ihstas
fkanau fihmes preeksch dseedahf eemahzifchanaš, bet kam
patiftohs ar scho dseedafchanaš wifsi eepafshitees, kas laj

*) Zitti musihka meisteri fpreksch, ka pee nohschu mahzifchanaš nebuhf
wairahf raikumu neeffohf, ne tā pee zipparu mahzifchanaš.

Latw. Aw. redaktors.

to laffa Baltijas-Wehtneffi Nr. 50—52, kur diwi fskohl-
meisteri A. un G. Tauring par to deewegan plafchi raf-
stijufchi un peerahdijufchi.

Ja muhsu palihdsiba buhtu waijadfiga, meldinus
pahzelt no nohtem us zippareem, ta' mehš effam gattawi
pee tam labpraht palihdsch.

Par to mas behdas, ka grahamata netiks deewegan
pirkta, jo kad winna tā buhs farakstita, ka par wifsham
waijadfibahm, kas pee gruntigas dseedafchanaš mahzifcha-
nas jafinn, tur buhs gahdahts, tad ar deewegan taps
pirkta.

Wifseem laffitajeem luhdsu, scho mannu ralfsu tā us-
luhkoht, ka es ne-efmu wis gribbejis zeltees wifseem par
flohlotaju. Nebuhf ne! Tas man ne prahtā nau nahzis;
bet es luhdsu, laj arr zitti, kam fchi swarriga leeta pee
firds kerrahs, un kas muhsu jaunās dseedafchanaš beedri-
bas gribb palihdschf stiprinaht, padohmus dohtu tā mehš
to wiffulabbako zekku un stiprako grunti warram useet,
kas muhsu jaunahm dseedafchanaš beedribahm waijadfigi.

K. S.

No Widssemmes.

Latweefchu Awifchu Nr. 33. 1868 stahstiju, ka Ober-
pahlens zeen. mahz. Maurach nostempeletas jeb bruhke-
tas postmarkas fakrahj, tahs pahrdohd un tad to naudu
mifiones beedribai aifshuhta, kas par to gahda, ka pa-
ganu behrni tohp kristigi audfinati un mahziti. Wehl to-
reis fazziju, ka fihneefchi tahs nostempeletahs postmar-
kas labpraht pehrkoht, ar tahm sawas gultu fchirmes,
lohgu flehgus un istabas feenas igresnodami. Zo lectu
fkaidraki ismeklejoht, atraddufchi, ka tas nau teefa. Zo-
mehr Maurach mahz. sinajis fchihš negeldigahs postmar-
kas bruhkeht, tahs kahdam gohdigam postmarku falaffi-
tajam Wahzsemme pahrdohdams, kas tahs atkal augsteem
lungeem un baggateem laudihm pahrdohd, kas pehz wifsa-
dahm postmarkahm no wifsham pasaules mallahm kahro,
tahs ihpafchās grahamatās fakrahdami. Maurach mahz.
dohd eelsh „Rigasche Zeitung“ Nr. 285. 1869 sinu,
ka winnam no Janwar mehnescha 1869 lihds Nowembere
beigahm 160,000 lihds 170,000 tahdas postmarkas no
mallu mallahm peefshittas: no Kreewu semmes, Pohleem,
Kurssemes, Widssemes, Zggauu semmes un arri no
Wahzsemmes. 54,000 jau pahrdohri, 26 dahlderu no
fchihš naudas eemakfati Leipzigas mifiones beedribai un
Maurach mahz. zerreja wehl pehrna gahda beigas 22 dahl-
derus tur aifshuht. Ar scho naudu warreschoht Indija
3 Tamuku bahrinu behrnus usaudfinahf.

Latw. Awifchu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehstis. Jelgawā. 24. Janwar 1870. Nr. 6.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.